

УДК 378.147

В.А. Шеховцова-Бурянова, асист., здоб. ступ. PhD, (НУБІП України, Київ)

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Сучасна глобалізація та процеси інтеграції до європейського освітнього простору відкривають нові перспективи для розвитку вищої освіти, але також створюють виклики щодо збереження національних традицій і ідентичності. Одним із ключових аспектів цього процесу є міжкультурна комунікація, яка стає невід'ємною частиною навчального середовища. Вона забезпечує обмін знаннями між представниками різних культур і народів, але водночас змушує національні системи освіти адаптуватися до нових реалій,

Міжкультурна комунікація у вищій освіті – це процес обміну знаннями, ідеями, та культурними цінностями між представниками різних етнічних, національних і культурних груп. Це явище стає ключовим у контексті інтернаціоналізації вищої освіти, коли студенти, викладачі та дослідники взаємодіють у багатонаціональному середовищі. Важливим аспектом є необхідність збереження балансу між глобалізаційними тенденціями та національними інтересами, щоб не втратити власну культурну самобутність [1].

Міжкультурна комунікація у вищій освіті України є одним із важливих аспектів сучасної освітньої системи, що спрямована на підготовку студентів до роботи в умовах глобалізованого світу. Взаємодія з іноземними студентами, участь у міжнародних освітніх програмах та обмінах дозволяє українським студентам розширювати свої знання про інші культури та набувати цінного досвіду. Це важливо, оскільки сучасна освітня система повинна підготувати студентів до життя та роботи в багатокультурному середовищі. Водночас міжкультурна комунікація має бути двостороннім процесом. Українська система освіти повинна не лише адаптуватися до світових стандартів, але й активно представляти свою культурну та національну спадщину на міжнародній арені. Це означає, що освітні програми мають містити елементи національної культури, історії та мови, які сприятимуть збереженню національної ідентичності студентів.

Одним із головних викликів, з якими стикається українська вища освіта, є стандартизація освітніх процесів у відповідь на вимоги міжнародних програм і організацій. Впровадження міжнародних

освітніх стандартів сприяє гармонізації освітніх програм, але водночас може призводити до уніфікації навчальних підходів, що може послабити увагу до національних культурних особливостей.

Іншим важливим викликом є зіткнення культурних цінностей. У процесі інтеграції українські студенти взаємодіють з представниками різних культур, що може призводити до культурних непорозумінь або навіть конфліктів. Це особливо актуально в умовах навчання іноземних студентів в Україні.

Незважаючи на виклики, міжкультурна комунікація також надає можливості для збереження та навіть посилення національної ідентичності в Україні. Інтеграція елементів національної культури в освітні програми є ключовим інструментом для збереження ідентичності. Ще однією можливістю є розвиток двомовних або багатомовних програм. Використання української мови паралельно з англійською в освітньому процесі дозволить зберегти національну мовну ідентичність та одночасно надасть студентам можливість брати участь у міжнародних програмах. Це особливо важливо для підготовки кадрів, здатних ефективно працювати в умовах багатокультурного середовища, зберігаючи при цьому свої культурні корені [2].

Крім того, важливо розвивати міжкультурну компетентність серед студентів. Це дозволить студентам не лише ефективно взаємодіяти з представниками інших культур, але й усвідомлювати свою власну національну ідентичність та цінності. Міжкультурна компетентність повинна стати одним із ключових елементів освітнього процесу у вищих навчальних закладах України, оскільки вона сприяє гармонійному співіснуванню різних культур у межах однієї освітньої спільноти. Міжкультурна комунікація у вищій освіті є важливим аспектом сучасного освітнього процесу, особливо в умовах європейської інтеграції. Попри численні виклики, пов'язані з глобалізацією, є багато можливостей для збереження національної ідентичності через інтеграцію культурних елементів, підтримку рідної мови та розвиток міжкультурної компетентності. Створення інклюзивного освітнього середовища, що сприяє діалогу між культурами, дозволяє не лише підтримувати національні цінності, а й збагачувати їх через взаємодію з іншими культурами.

Інформаційні джерела

1. Галицька М. М. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців. Освітологічний дискурс, № 2 (6), 2014. С. 23-32.
2. Лебедева Л. Е. Міжкультурна комунікація: лінгвістичний аспект. Філологічні студії. Вип. 9, 2013. С. 246 -252.